

Realizacja zadań Inspekcji Weterynaryjnej w okresie funkcjonowania rządu Premiera Donalda Tuska

I. Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt.

1. W 2007 roku na terenie Polski wybuchła epidemia wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypy H5N1. Od 1 do 22 grudnia wykryto 9 ognisk tej choroby na terenie województwa mazowieckiego oraz warmińsko-mazurskiego. W wyniku sprawnej działalności Inspekcji Weterynaryjnej oraz poprawnej współpracy z innymi służbami porządkowymi udało się wygasić wszystkie ogniska w bardzo krótkim czasie. W styczniu 2008 roku zostało dokończony utylizowanie ok 1 000 000 sztuk drobiu z gospodarstw, odbyło się odkażanie i dezynfekcja. Od dnia 23 grudnia 2007 roku na terenie Rzeczypospolitej Polskiej nie wykryto żadnego nowego przypadku obecności u drobiu i ptaków dzikich wirusa wysoce zjadliwej grypy ptaków podtypu H5N1 w związku z tym ustalone wcześniej strefy zostały ostatecznie zniesione z dniem 1 lutego 2008 r.
2. W następstwie realizacji programu zwalczania i kontroli enzootycznej białaczki bydła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w latach 2007-2008 za oficjalnie wolne od enzootycznej białaczki bydła zostały uznane regiony obejmujące połowę terytorium kraju. Do uwolnienia pozostało dwa województwa: lubuskie i zachodniopomorskie oraz niektóre powiaty w województwach: wielkopolskim, mazowieckim, kujawsko-pomorskim, podlaskim, warmińsko-mazurskim, pomorskim). Program współfinansowany przez KE będzie prowadzony do końca 2011 roku.
3. W 2009 r. decyzjami Komisji Polska została uznana za kraj oficjalnie wolny od brucelozy bydła oraz gruźlicy bydła.
4. W 2007 r. rozpoczęto realizację krajowego programu zwalczania *Salmonelli* w stadach hodowlanych kur, w 2008 r. – w stadach kur niosek, zaś w 2009 r. - w stadach brojlerów. Badania prowadzone w ramach programu wskazują na stały spadek odsetka stad zakażonych. Ponadto w 2010 r. rozpocznie się realizacja programów zwalczania *Salmonella*, w odniesieniu do stad indyków rzeźnych oraz indyków hodowlanych. Odsetek zakażonych stad wynosi obecnie ok. 2%, zaś celem programów jest zredukowanie ich do maksymalnie 1%. Po osiągnięciu zakładanych celów, podmioty związane z sektorem drobiarskim, produkujące drób będą dysponowały drobiem i materiałem biologicznym o wysokim statusie zdrowotnym, co zwiększy ich konkurencyjność na rynku. Dzięki wprowadzeniu programów zwalczania pałeczek *Salmonella* poważnie zredukowane zostaną koszty leczenia ludzi wydatkowane na ten cel, ponieważ od 2007 r. obserwuje się zmniejszenie liczby przypadków zachorowań ludzi na salmonellozę.
5. W marcu 2008 r. rozpoczęła się realizacja programu zwalczania choroby Aujeszkyego u świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach

realizacji programu prowadzone są badania serologiczne świń w kierunku choroby Aujeszkyego oraz zwalczanie choroby. We wszystkich województwach kończy się realizacja drugiego i trzeciego pobierania próbek. Niektóre powiaty prowadzą już stałe monitorowanie choroby. Główny Lekarz Weterynarii złoży jeszcze w tym roku wniosek do Komisji Europejskiej o uznanie Rzeczypospolitej Polskiej za państwo prowadzące oficjalnie zatwierdzony program kontroli choroby Aujeszkyego u świń, co pozwoli na korzystanie przez RP z możliwości eksportu świń do innych państw członkowskich UE oraz ograniczy ich import z państw nie prowadzących takiego programu.

II. Bezpieczeństwo żywności pochodzenia zwierzęcego

1. W czwartym kwartale 2008 r. na polski rynek została wprowadzona skażona dioksynami wieprzowina pochodząca z Irlandii. Sprawne działanie Inspekcji Weterynaryjnej umożliwiło szybkie wyśledzenie produktów, wycofanie ich z rynku i zniszczenie w ciągu trzech tygodni.
2. Od października 2007 r. organy Inspekcji Weterynaryjnej stosują instrukcję Głównego Lekarza Weterynarii określającą elastyczne podejście Inspekcji Weterynaryjnej do nadzorowanych podmiotów produkujących żywność pochodzenia zwierzęcego. W instrukcji uzależniono częstotliwość kontroli od analizy ryzyka przeprowadzonej w stosunku do zakładu. Dzięki temu odciążone zostały przedsiębiorstwa o wysokim standardzie przestrzegania wymagań weterynaryjnych.

III. Weterynaryjna kontrola graniczna

1. W 2009 r. na przejściu granicznym kolejowym w Hrubieszowie wybudowano i uruchomiono punkt kontroli pasz niezawierających tkanek zwierzęcych. Inwestycja została sfinansowana przez Linie Hutnicze Szerokotorowe Sp. z o.o. W ten sposób zwiększyła się możliwość sprawnej obsługi przewozów kolejowych, a importerzy mogą korzystać z większej ilości przejść granicznych kolejowych, na których odbywa się kontrola weterynaryjna pasz (Terespol, Dorohusk, Medyka, Hrubieszów).
2. W 2008 r. powstał, na bazie wcześniej utworzonego posterunku kontroli granicznej w gdańskim Nowym Porcie, nowy Graniczny Inspektorat Weterynarii w Gdańsku. W 2009 r. wybudowano nowy posterunek weterynaryjnej kontroli granicznej w Porcie Północnym w Gdańsku. Z uwagi na dynamiczny rozwój portu, a w szczególności ze względu na uruchomienie nowego kontenerowego terminala głębokowodnego powstała konieczność zapewnienia kontroli weterynaryjnej w Porcie Północnym. Zarząd terminala po podpisaniu kontraktu z jednym z największych przewoźników morskich, firmą MAERSK oraz po zatwierdzeniu nowego posterunku w styczniu 2010 przez służby KE, będzie systematycznie zwiększał obrót towarowy. Nowy posterunek w Porcie Północnym stanowi kluczową inwestycję ze względu

na uruchomienie przez firmę MAERSK bezpośrednich regularnych rejsów azjatyckich (z Chin, Malezji, Tajwanu) do Polski już od grudnia 2009r. Terminal kontenerowy jako drugi co do wielkości terminal przeładunkowy w Polsce posiada możliwości rozwoju i zwiększania zdolności przeładunkowej do 2 mln. TEU rocznie (2 mln kontenerów 20-stopowych)

IV. Współpraca z państwami trzecimi

1. Główny Lekarz Weterynarii podjął działania skutkujące otwarciem następujących rynków:
 - **Białoruś:** w 2009 r. Białoruś przyznała prawo eksportu 10 polskim zakładom mięsnym
 - **Federacja Rosyjska:** w grudniu 2007 r. wznowiono eksport z Rzeczypospolitej Polskiej do Federacji Rosyjskiej surowego mięsa i surowych produktów mięsnych oraz żywych świń (ok. 100 000 świń rocznie)
 - **Singapur:** w 2009 r. Polska została uznana za kraj, z którego może być prowadzony eksport mrożonego mięsa wieprzowego na rynek singapurski
 - **USA:** w 2008 r. otwarty został rynek USA dla polskich produktów z mięsa wieprzowego (zatwierdzonych jest 10 zakładów)
 - **Hongkong:** w październiku 2007 r. otwarty został rynek mięsa i produktów z mięsa bydła, owiec, kóz i trzody chlewnej wywożonych do Hongkongu
2. Znacząco rozszerzono możliwości eksportu polskich produktów do państw trzecich dzięki uzgodnieniu następujących świadectw weterynaryjnych:
 - mięso wieprzowe i produkty z mięsa wieprzowego: Gruzja, Aruba, Hongkong,
 - mięso wołowe i produkty z mięsa wołowego: Gruzja, Uzbekistan, Tunezja, Izrael, Hongkong,
 - mięso drobiowe i produkty z mięsa drobiowego: Azerbejdżan, Gruzja, Aruba, Tadżykistan,
 - mleko i produkty mleczne: Gruzja, Algieria, Albania,
 - produkty rybołówstwa: Gruzja, Uzbekistan,
 - miód i produkty pszczele: Białoruś,
 - świny żywe: Uzbekistan, Ukraina,
 - bydło żywe: Uzbekistan,
 - konie żywe: Uzbekistan,
 - uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego: Ukraina,
 - pasze i PAP: Wietnam,
3. Sukcesywne zwiększanie liczby polskich zakładów uprawnionych do eksportu swoich produktów na rynki państw trzecich:
 - **Ukraina:** w 2007 r. zatwierdzenie posiadało 25 polskich zakładów mięsnych, obecnie jest to 96 zakładów

- **Korea Południowa:** w 2009 r. zatwierdzone zostało 5 dodatkowych zakładów mięsa wieprzowego
 - **Federacja Rosyjska:** w wyniku kontroli zakładów w 2008 r. rozszerzona została lista podmiotów uprawnionych do eksportu na rynek rosyjski (9 zakładów eksportujących mięso czerwone, 9 zakładów eksportujących mięso drobiowe, 24 zakładów eksportujących mleko i produkty mleczne, 5 chłodni, 3 przedsiębiorstwa produkcji gotowej, 13 zakładów eksportujących pasze, 2 zakłady produkujące jelita, 1 zakład jajczarski, 14 zakładów rybnych oraz 11 ferm reprodukcyjnych i zakładów wylęgu piskląt)
4. Federacja Rosyjska zezwoliła na przejście na system pre listeningu: w stosunku do polskich zakładów rybnych. Polega on na przedstawieniu stronie rosyjskiej przez stronę polską listy zakładów, które spełniają rosyjskie wymogi weterynaryjne i sanitarne, zatwierdzeniu zakładów przez Rossielchoznadzor (bez uprzedniej kontroli) na podstawie udzielonych przez Polskę gwarancji oraz możliwości przeprowadzania przez Rosję audytów weryfikujących polskie gwarancje, na reprezentatywnej liczbie zatwierdzonych zakładów. Rozwiązanie to umożliwia większej liczbie zakładów eksport na rynek rosyjski.
 5. W latach 2007-2009 Główny Inspektorat Weterynarii zorganizował szkolenia mające na celu wzmocnienie służb weterynaryjnych państw trzecich: Mołdawi (lata 2007 i 2008), Ukrainy i Gruzji (2009 r.). Na 2010 r. planowane są kolejne szkolenia dla: Gruzji (cz.2), Białorusi (2 projekty), Azerbejdżanu.

V. Nadzór nad paszami i utylizacja

1. Zawarcie umów bilateralnych z Wietnamem, Tajlandią i Bangladeszem pozwalających polskim zakładom utylizacyjnym eksportować mączki mięsno-kostne do tych krajów. Dzięki tym działaniom usunięto nadwyżki wyżej wymienionych produktów z polskiego rynku.
2. Zatwierdzenie Polski przez Komisję Europejską jako państwa współpracującego w organizacji cyklu 4 szkoleń w ramach programu „Better Training for Safer Food” (pod patronatem DG SANCO) z zakresu higieny pasz i weterynaryjnej kontroli granicznej przeznaczonych dla 27 państw UE oraz wybranych państw trzecich.

Zamierzenia Głównego Lekarza Weterynarii na następne dwa lata

- 1. Przygotowanie do pełnienia prezydencji Polski w UE**
- 2. Dokończenie procesu akredytacji laboratoriów urzędowych**
- 3. Podjęcie działań ukierunkowanych na otwarcie nowych rynków dla polskich przedsiębiorców (Chiny, Australia, kraje arabskie)**
- 4. Zakończenie procesu uwalniania terytorium RP od enzootycznej białaczki bydła**

- 5. Wdrażanie nowych programów zwalczania chorób ryb oraz zoonoz takich jak salmoneloza świń i gorączka Q**
- 6. Wdrożenie programy kontroli antybiotykooporności**
- 7. Wdrożenie systemu audytu zamiast kontroli bezpośredniej przedsiębiorstw i jednostek administracji weterynaryjnej**
- 8. Zwiększenie nacisku na sprawy związane z podwyższaniem standardów dobrostanu zwierząt**